

**DUNYODAGI MIS QAZIB OLISH SANOATINI YUQORI CHO'QQIGA OLIB
CHIQQAN KOMPANIYALAR HAQIDA MA'LUMOTLAR****Sayfullayeva D.A., Xaytboyev M.X.***Toshken davlat texnika universiteti Olmaliq filiali “Konchilik ishi” fakulteti, “Konchilik ishi” kafedrası assistenti;**Toshken davlat texnika universiteti Olmaliq filiali “Konchilik ishi” fakulteti, “Konchilik ishi” kafedrası talabasi;***MIS QAZIB OLUVCHI 10 TA ENG YAXSHI KOMPANIYALAR**

Ko'p qirrali va ajralmas metall bo'lgan mis asrlar davomida insoniyat sivilizatsiyasining turli jabhalarida hal qiluvchi rol o'ynadi. O'zining ajoyib elektr o'tkazuvchanligi, issiqlik qarshiligi va korroziyaga chidamliligi bilan mis elektronika va qurilishdan qayta tiklanadigan energiya va transportgacha bo'lgan sohalarda muhim tarkibiy qismga aylandi. Ushbu qimmatbaho metalga bo'lgan talab o'sishda davom etar ekan, global mis qazib olish sanoati bir nechta asosiy o'yinchilar tomonidan qo'llab-quvvatlangan sezilarli o'sishga guvoh bo'ldi.

Ushbu maqolada biz mis qazib olish dunyosiga kirib, ushbu dinamik sektorda yetakchilar sifatida paydo bo'lgan eng yaxshi 10 ta kompaniyani ochib beramiz. Bu kompaniyalar nafaqat yer qobig'idan mis qazib olish bo'yicha o'z jasoratini namoyish etibgina qolmay, balki texnologik taraqqiyot, barqarorlik tashabbuslari va jamiyat taraqqiyotiga ham hissa qo'shdilar. Ochiq konlardan tortib er osti operatsiyalarigacha bo'lgan bu mis kon gigantlari eng so'nggi texnologiyalar, samarali qazib olish usullari va mas'uliyatli ekologik amaliyotlarga katta sarmoya kiritdilar. Ularning sifat, xavfsizlik va barqaror konchilik amaliyotiga sodiqligi ularga sanoatda muhim mavqega ega bo'ldi va butun dunyo bo'ylab manfaatdor tomonlarning hayratiga sazovor bo'ldi.

Ushbu maqola davomida biz ushbu kompaniyalarni mis qazib olish sanoatining yuqori cho'qqisiga olib chiqqan asosiy omillarni o'rganamiz. Biz ularning ishlab chiqarish quvvatlari, geografik joylashuvi, texnologik innovatsiyalari va atrof-muhit muammolari va bozor o'zgarishlari bilan bog'liq muammolarni hal qilish bo'yicha harakatlarini ko'rib chiqamiz. Ushbu soha rahbarlarining operatsiyalari va strategiyalari haqida tushunchaga ega bo'lish orqali biz mis qazib olishning hozirgi manzarasini yaxshiroq tushunishimiz va uning kundalik hayotimizdagi hal qiluvchi rolini qadrlashimiz mumkin. Imkoniyatlarni qidirayotgan investormisiz, tog'-kon ishtiyoqisizmi yoki oddiygina mis qazib olishning murakkab dunyosi bilan qiziqasizmi, ushbu maqola sizga mis qazib oluvchi 10 ta yirik kompaniyalar va ularning sanoatga qo'shgan hissasi haqida to'liq ma'lumot beradi.

CODELCO (CHILI)

Codelco, shuningdek, Chili mis korporatsiyasi sifatida ham tanilgan, dunyodagi eng yirik mis qazib oluvchi kompaniya. Bu Chilida joylashgan davlat korxonasi bo'lib, jahon mis sanoatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Codelco faoliyati birinchi navbatda mis va uning qo'shimcha mahsulotlarini qidirish, ishlab chiqish, ishlab chiqarish va sotishga qaratilgan. 1976-yilda tashkil etilgan Codelco Chili iqtisodiyotida hal qiluvchi rol o'ynaydi va mamlakat yalpi ichki mahsuloti va eksport daromadlarining muhim qismini tashkil qiladi. Kompaniya Chilidagi mis ishlab chiqarishning aksariyat qismi uchun mas'ul bo'lib, uni jahon bozorida muhim o'yinchiga

aylantiradi. Codelco konchilik faoliyati Chilining bir qancha mintaqalarida, jumladan, dunyodagi eng yirik mis konlari joylashgan Antofagasta va Atakama shimoliy hududlarida tarqalgan. Codelco jahon darajasidagi bir nechta mis konlarini boshqaradi, jumladan Chuquicamata, El Teniente, Radomiro Tomic, Gabriela Mistral va Salvador. Ushbu konlar Codelco kompaniyasining mis ishlab chiqarishiga hissa qo'shib, jahon talabini qondirish uchun metallni barqaror yetkazib berishni ta'minlaydi. Kompaniya mis rudasini samarali va barqaror qazib olish uchun ilg'or konchilik texnikasi va texnologiyalaridan foydalanadi. Codelco kompaniyasining eng muhim konlaridan biri Chuquicamata, Atakama cho'lida joylashgan. Bu dunyodagi eng yirik ochiq mis konlaridan biri bo'lib, bir asrdan ko'proq vaqt davomida ishlamoqda. Chukikamataning boy mis konlari Chili mis sanoati va iqtisodiyotida muhim rol o'ynadi. So'nggi yillarda Codelco Chuquicamata'ni chuqurroq mis zahiralariga kirish uchun ochiq kondan yer osti operatsiyasiga o'tkazmoqda. El Teniente - Codelco portfelidagi yana bir muhim kon. And tog'larida joylashgan bo'lib, u dunyodagi eng yirik er osti mis koni hisoblanadi. El Teniente bir asrdan ko'proq vaqt davomida faoliyat yuritib kelmoqda va unumdorligi va barqarorligini saqlab qolish uchun doimiy ravishda innovatsion tog'-kon usullarini qo'llagan. Codelco atrof-muhitni muhofaza qilish va barqarorlikka sodiqdir. Kompaniya atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirish, suv resurslarini tejash, issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish va tog'-kon sanoatida bioxilma-xillikni rivojlantirishga intiladi. Codelco, shuningdek, ko'proq samaradorlik va atrof-muhit izlarini kamaytirishga qaratilgan konchilik texnologiyalari va jarayonlarini takomillashtirish uchun tadqiqot va ishlanmalarga sarmoya kiritadi. Codelco davlat korxonasi sifatida Chili jamiyatiga muhim hissa qo'shmoqda. Kompaniyaning foydasi mamlakat taraqqiyotiga, jumladan, ta'lim, sog'liqni saqlash va infratuzilma loyihalariga qayta sarmoya kiritiladi. Codelco shuningdek, tog'-kon korxonalari yaqinidagi mahalliy hamjamiyatlarni qo'llab-quvvatlaydi, yashash sharoitlarini yaxshilash va barqaror rivojlanishni rag'batlantirish uchun ijtimoiy dasturlar va tashabbuslarni amalga oshiradi. Codelco - Chilida joylashgan global ahamiyatga ega mis qazib oluvchi kompaniya. O'zining keng ko'lamlil operatsiyalari va jahon darajasidagi konlari bilan kompaniya misga global talabni qondirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Codelconing barqarorlik, texnologik innovatsiyalar va ijtimoiy mas'uliyatga sodiqligi uni mis sanoatida yetakchi o'ringa qo'yadi.

FREEPORT-MCMORAN INC. (AQSH)

Freeport-McMoRan Inc. - Amerika Qo'shma Shtatlarida joylashgan etakchi mis qazib oluvchi kompaniya. Bu dunyodagi eng yirik ommaviy mis ishlab chiqaruvchilardan biri bo'lib, turli xil tog'-kon aktivlari portfeliga ega. Freeport-McMoRan operatsiyalari Amerika qit'asida, jumladan, Qo'shma Shtatlar, Janubiy Amerika va Indoneziyada kuchli ishtiroki bilan bir necha mamlakatlarni qamrab oladi. Kompaniyaning ildizlarini 1912-yilda, dastlabki Freeport Sulphur kompaniyasi tashkil topgan paytdan kuzatish mumkin. Yillar davomida Freeport-McMoRan qo'shilish, sotib olish va strategik hamkorlik orqali o'sdi. 1981 yilda u McMoRan Oil & Gas kompaniyasi bilan birlashib, hozirgi Freeport-McMoRan Incni yaratdi. Mis qazib oluvchi kompaniya sifatida Freeport-McMoRan misni, shuningdek, oltin va molibden kabi boshqa metallarni qidirish, ishlab chiqish va ishlab chiqarishga e'tibor qaratadi. Kompaniyaning kon ishlari aniq kon va joylashuvga qarab ochiq va er osti usulida qazib olish usullari bilan tavsiflanadi. Freeport-McMoRan kompaniyasining asosiy aktivlaridan biri Indoneziyaning Papua shahrida joylashgan Grasberg konidir. Bu dunyodagi eng yirik mis va oltin konlaridan

biri bo'lib, bir necha o'n yillar davomida ishlamoqda. Grasberg koni Freeport-McMoRan va PT Indonesia Asahan Aluminium (Inalum) o'rtasidagi qo'shma korxonadir. Uning katta mis zahiralari va yuqori ishlab chiqarish hajmi Freeport-McMoRanning umumiy ishlab chiqarishiga sezilarli hissa qo'shadi. Grasberg konidan tashqari Freeport-McMoRan yana bir qancha muhim konlarni, jumladan Arizona (AQSh) Morenci konini va Perudagi Cerro Verde konini boshqaradi. Bu konlarda misning katta zahiralari mavjud bo'lib, samarali qazib olish va qayta ishlashni ta'minlash uchun ilg'or kon texnologiyalaridan foydalaniladi. Freeport-McMoRan barqarorlik va mas'uliyatli konchilik amaliyotiga katta e'tibor beradi. Kompaniya suvni tejash, erlarning meliorativ holatini yaxshilash va issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish kabi turli tashabbuslarni amalga oshirish orqali atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirishga intiladi. Shuningdek, u konchilik operatsiyalari yaqinidagi mahalliy hamjamiyatlarning farovonligini qo'llab-quvvatlash uchun jamiyatni rivojlantirish dasturlari bilan shug'ullanadi. Freeport-McMoRan o'zining qazib olish operatsiyalaridan tashqari, kon texnologiyalari va jarayonlarini yaxshilash uchun tadqiqot va ishlanmalarda faol ishtirok etadi. Kompaniya innovatsiyalar va doimiy takomillashtirish orqali samaradorlikni oshirish, xarajatlarni kamaytirish va resurslarni tiklashni maksimal darajada oshirishga qaratilgan. Freeport-McMoRan muhim mis ishlab chiqaruvchisi sifatida o'zi faoliyat yuritayotgan hududlarning iqtisodiy rivojlanishiga hissa qo'shadi. Kompaniya bandlik imkoniyatlarini yaratadi, soliq tushumlarini ishlab chiqaradi va mahalliy biznesni qo'llab-quvvatlaydi. Bundan tashqari, Freeport-McMoRan barqaror rivojlanishni qo'llab-quvvatlash va mahalliy hamjamiyatlarning hayot sifatini yaxshilash uchun ijtimoiy va jamoat dasturlariga, jumladan, ta'lim, sog'liqni saqlash va infratuzilmaga sarmoya kiritadi. Freeport-McMoRan Inc. - Amerika Qo'shma Shtatlarida joylashgan taniqli mis qazib oluvchi kompaniya. Tog'-kon aktivlarining xilma-xil portfeli va global mavjudligi bilan kompaniya misga global talabni qondirishda muhim rol o'ynaydi. Freeport-McMoRanning barqarorlik, texnologik innovatsiyalar va jamoatchilik ishtirokiga sodiqligi uni mis sanoatida yetakchi o'yinchi sifatida ko'rsatadi.

Glencore plc (Shveysariya)

Glencore plc shtab-kvartirasi Shveysariyaning Baar shahrida joylashgan taniqli ko'pmillatli tovar savdosi va tog'-kon kompaniyasidir. Glencore turli tovarlar, jumladan, ko'mir, neft va qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish va savdosi bilan shug'ullansa-da, mis qazib olish sanoatida ham muhim ishtirok etadi. 1974 yilda Marc Rich & Co. sifatida tashkil etilgan Glencore dunyodagi eng yirik ko'p tarmoqli tog'-kon va savdo kompaniyalaridan biriga aylandi. U qidirish va qazib olishdan tortib, mis va boshqa tovarlarni qayta ishlash, eritish, qayta ishlash va sotishgacha bo'lgan barcha qiymat zanjiri bo'ylab ishlaydi. Glencorening mis qazib olish operatsiyalari turli mamlakatlarda, jumladan Chili, Peru, Kongo Demokratik Respublikasi va Zambiyada tarqalgan. Ushbu operatsiyalar konning o'ziga xos xususiyatlari va joylashuviga qarab ochiq va er osti usulida qazib olish usullarini o'z ichiga oladi. Chilida

Glencore o'z konlari va boshqa manbalardan mis konsentratlarini qayta ishlaydigan Altonorte eritish va qayta ishlash zavodiga egalik qiladi va ishlaydi. Kompaniya, shuningdek, Chili shimolida joylashgan dunyodagi eng yirik mis konlaridan biri bo'lgan Collahuasi mis konida muhim ulushga ega. Glencorening Perudagi mis operatsiyalariga Antapaccay va Antamina konlari kiradi. Antapakkay mamlakatning janubiy qismida joylashgan ochiq mis koni bo'lsa, Antamina qo'shma korxonaga bo'lib, mis, rux va molibden ishlab chiqaradi. Kongo Demokratik Respublikasi (DRC) Glencore mis ishlab chiqarish uchun yana bir muhim mintaqadir. Kompaniya DRCda Kamoto va KOV ochiq konlari hamda Kamoto boyitish fabrikasi va Luilu metallurgiya zavodini o'z ichiga olgan Katanga kon kompleksini boshqaradi. Ushbu operatsiyalar Glencorening global mis ishlab chiqarishiga katta hissa qo'shadi. Glencore barqaror va mas'uliyatli konchilik amaliyotiga katta e'tibor beradi. Kompaniya atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirish, sog'liq va xavfsizlikni ta'minlash, mahalliy hamjamiyatlarning huquqlari va farovonligini hurmat qilish majburiyatini oladi. Glencore o'zi faoliyat yuritayotgan hududlarni qo'llab-quvvatlash uchun atrof-muhitni boshqarish tizimlari, jamiyatni rivojlantirish tashabbuslari va ijtimoiy dasturlarga sarmoya kiritadi. Glencore konchilik operatsiyalaridan tashqari, tovar savdosining asosiy o'yinчисidir. Kompaniya mis va boshqa tovarlarni sotib olish, sotish va tarqatish uchun o'zining keng global tarmog'i va bozor tajribasidan foydalanadi. Ushbu integratsiyalashgan yondashuv Glencore-ga ta'minot zanjirini optimallashtirish, bozor xatarlarini boshqarish va tovar hayot aylanishining turli bosqichlarida qiymatni qo'lga kiritish imkonini beradi. Glencorening muhim mis ishlab chiqaruvchisi va savdogar sifatidagi roli global mis bozorlarining barqarorligi va o'sishiga yordam beradi. Kompaniyaning global miqyosdagi keng qamrovi, infratuzilmasi va tajribasi butun dunyo bo'ylab mijozlarning turli ehtiyojlarini qondirishga imkon beradi. Glencore plc - Shveysariyada joylashgan ko'p millatli tovar savdosi va tog'-kon kompaniyasi bo'lib, mis qazib olish sanoatida muhim ishtirok etadi. Turli xil kon aktivlari va integratsiyalashgan yondashuvi orqali Glencore global mis bozorida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Kompaniyaning barqarorlik, mas'uliyatli qazib olish amaliyoti va qiymat yaratishga sodiqligi uni mis va boshqa tovarlarni qazib olish va savdosida asosiy o'yinchi sifatida ko'rsatadi.

BHP (AVSTRALIYA)

Ilgari BHP Billiton nomi bilan tanilgan BHP dunyodagi eng yirik tog'-kon kompaniyalaridan biri va global mis sanoatida muhim o'yinchi hisoblanadi. Bosh qarorgohi Melburnda (Avstraliya) joylashgan BHP ko'plab mamlakatlarda faoliyat yuritadi va turli tovarlar, jumladan, misni qidirish, ishlab chiqish, ishlab chiqarish va sotish bilan shug'ullanadi. BHP butun dunyo bo'ylab tog'-kon aktivlari va operatsiyalarining xilma-xil portfeliga ega. Kompaniyaning mis qazib olish faoliyati Avstraliya, Chili, Peru, AQSh va boshqa bir qancha mamlakatlarda jamlangan. BHP mis konlari konning o'ziga xos xususiyatlari va joylashuviga qarab ochiq va er osti operatsiyalarini o'z ichiga oladi. Chilida BHP dunyodagi eng yirik mis koni Escondida konini boshqaradi. Atakama cho'lida joylashgan Escondida katta mis zahiralarga ega va Chilidagi mis ishlab chiqarishning muhim qismini ishlab chiqaradi. BHP konning asosiy ulushiga egalik qiladi va uning faoliyatida boshqa hamkorlar, jumladan Rio Tinto va Mitsubishi Corporation bilan hamkorlik qiladi. BHPning Avstraliyadagi mis operatsiyalari Janubiy Avstraliyada joylashgan Olimpik tog'on konini o'z ichiga oladi. Olimpiya tog'oni dunyodagi eng yirik ruda jismlaridan biri bo'lib, mis, oltin, uran va

kumush konlarini o'z ichiga oladi. Ushbu qimmatbaho resurslarni qazib olish va qayta ishlash uchun konda yer osti va ochiq usulda kon usullaridan foydalaniladi. BHP konchilik operatsiyalariga qo'shimcha ravishda barqaror va mas'uliyatli qazib olish amaliyotiga sodiqdir. Kompaniya atrof-muhitni muhofaza qilish, jamoatchilikni jalb qilish va xodimlar xavfsizligiga e'tibor qaratadi. BHP atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirish, suv resurslarini tejash, chiqindilarni kamaytirish va biologik xilma-xillikni rivojlantirish uchun innovatsion texnologiyalar va jarayonlarga sarmoya kiritadi. BHP ning roli mis qazib olishdan tashqarida. Kompaniya temir rudasi, ko'mir, neft va nikel kabi boshqa tovarlarni ishlab chiqarish va sotish bilan shug'ullanadi. Uning integratsiyalashgan yondashuvi BHP-ga operatsiyalarni optimallashtirish, xatarlarni boshqarish va turli tovar bozorlarida qiymatni qo'lga kiritish uchun o'z tajribasi va global tarmog'idan foydalanish imkonini beradi. Dunyodagi eng yirik tog'-kon kompaniyalaridan biri sifatida BHP o'zi faoliyat yuritayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga katta hissa qo'shadi. Kompaniya bandlik imkoniyatlarini taqdim etadi, soliq tushumlarini ishlab chiqaradi va mahalliy korxonalar va jamoalarni qo'llab-quvvatlaydi. BHP shuningdek, ta'lim, sog'liqni saqlash, infratuzilma va atrof-muhitni muhofaza qilish tashabbuslarini o'z ichiga olgan ijtimoiy va jamiyatni rivojlantirish dasturlariga sarmoya kiritadi. BHP Avstraliyada joylashgan yetakchi kon kompaniyasi bo'lib, global mis sanoatida katta ishtirok etadi. Tog'-kon aktivlarining xilma-xil portfeli, barqarorlikka sodiqligi va integratsiyalashgan yondashuvi orqali BHP global mis talabini qondirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Kompaniyaning mas'uliyatli konchilik amaliyotiga, jamoatchilik ishtiroki va qiymat yaratishga e'tibor qaratilishi uni mis va boshqa tovarlarni qazib olish va ishlab chiqarishda muhim o'yinchi sifatida ko'rsatadi.

SOUTHERN COPPER CORPORATION (AQSH)

Janubiy Mis Korporatsiyasi birinchi navbatda mis va boshqa foydali qazilmalarni qidirish, ishlab chiqish va ishlab chiqarishga yo'naltirilgan etakchi tog'-kon kompaniyasidir. Bosh qarorgohi Arizona shtatining Feniks shahrida joylashgan Southern Copper bir necha mamlakatlarda konlarni boshqaradi, asosiy e'tibor Peru va Meksikaga qaratilgan. 1952 yilda tashkil etilgan Janubiy Mis dunyodagi eng yirik mis ishlab chiqaruvchilardan biriga aylandi. Kompaniyaning tog'-kon operatsiyalari konning o'ziga xos xususiyatlariga qarab ochiq va er osti usullarini o'z ichiga oladi. Southern Copper kompaniyasining eng asosiy operatsiyasi Perudagi Toquepala konidir. Bu dunyodagi eng yirik mis konlaridan biri bo'lib, katta mis zahiralari va yuqori ishlab chiqarish hajmi bilan mashhur. Toquepala koni mis rudasini qazib olish va qayta ishlash uchun zamonaviy kon texnologiyalaridan foydalanadigan ochiq usulda ishlab chiqariladi. Janubiy Misning yana bir asosiy aktivi Meksikadagi Buenavista konidir. Bu kon ham ochiq, ham er osti operatsiyalarini o'z ichiga oladi va mis, molibden va ruxning katta zaxiralari bilan mashhur. Buenavista koni Janubiy Misning umumiy ishlab chiqarishiga katta hissa qo'shadi va kompaniya uchun misning muhim manbai bo'lib xizmat qiladi. Janubiy Mis barqaror konchilik amaliyotiga va atrof-muhitni muhofaza qilishga katta e'tibor beradi. Kompaniya atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirish uchun turli xil chora-tadbirlarni amalga oshiradi, jumladan, suvni boshqarish, chiqindilarni kamaytirish va qazib olingan hududlarning meliorativ holatini yaxshilash. U tegishli atrof-muhit qoidalariga rioya qilish va mas'uliyatli kon ishlarini ta'minlash uchun mahalliy hamjamiyat bilan yaqin hamkorlik qilish majburiyatini oladi. Misdan tashqari, Janubiy Mis boshqa foydali qazilmalar, jumladan,

molibden, sink, kumush va qo'rg'oshinni ham ishlab chiqaradi. Ushbu diversifikatsiya kompaniyaga o'z tajribasidan foydalanish va bir nechta bozorlarda qiymatni qo'lga kiritish imkonini beradi. Janubiy mis yirik ishlab chiqaruvchi sifatida misga global talabni qondirishda muhim rol o'ynaydi. Mis qurilish, elektronika, transport va qayta tiklanadigan energiya kabi turli sohalarda qo'llaniladigan hal qiluvchi metallidir. Southern Copper ishlab chiqarishi iqtisodiy o'sish va rivojlanishni qo'llab-quvvatlab, ushbu tarmoqlarning ta'minot zanjiriga hissa qo'shadi. Southern Copper korporativ ijtimoiy mas'uliyat va jamiyatni rivojlantirishga sodiqdir. Kompaniya o'zi faoliyat yuritayotgan hududlarda ijtimoiy dasturlar, ta'lim, sog'liqni saqlash va infratuzilmani rivojlantirishga sarmoya kiritadi. Barqaror rivojlanishni qo'llab-quvvatlash va mahalliy jamoalar uchun hayot sifatini yaxshilash orqali Janubiy Mis umumiy qiymat va ijobiy uzoq muddatli ta'sirlarni yaratishga qaratilgan. Southern Copper Corporation – Amerika Qo'shma Shtatlarida joylashgan yetakchi kon kompaniyasi bo'lib, asosiy e'tibor mis ishlab chiqarishga qaratilgan. Peru, Meksika va boshqa mamlakatlardagi operatsiyalari orqali kompaniya global mis sanoatida muhim rol o'ynaydi. Southern Copperning barqaror amaliyotlar, diversifikatsiya va jamoatchilik ishtirokiga sodiqligi uni mis va boshqa foydali qazilmalarni qazib olish va ishlab chiqarishda asosiy o'yinchi sifatida ko'rsatadi.

Antofagasta PLC (Birlashgan Qirollik)

Antofagasta PLC Britaniyaning ko'p millatli kon kompaniyasi bo'lib, asosan mis ishlab chiqarishga yo'naltirilgan. Uning shtab-kvartirasi Buyuk Britaniyaning London shahrida joylashgan va Chilida bir nechta mis konlarini boshqaradi, u erda u kuchli ishtirok etadi. Antofagasta o'zining kelib chiqishini 1888 yilga borib taqaladi, u Chilida kon kompaniyasi sifatida tashkil etilgan. Bugungi kunda u dunyodagi eng yirik mis ishlab chiqaruvchilardan biri bo'lib, tog'-kon aktivlarining diversifikatsiyalangan portfeliga ega. Kompaniyaning asosiy faoliyati Chili markazida joylashgan Los Pelambres koni hisoblanadi. Los-Pelambres - misning katta zaxiralari va yuqori sifatli rudalari bilan mashhur bo'lgan ochiq mis koni. Antofagasta konning asosiy ulushiga egalik qiladi va mis rudasini samarali qazib olish va qayta ishlash uchun ilg'or kon texnologiyalaridan foydalanadi. Antofagasta shuningdek, Chilidagi El Tesoro va Centinela konlarini boshqaradi. El Tesoro mis konsentratini ishlab chiqaradigan ochiq konidir, Centinela esa ochiq va er osti konlarini o'z ichiga oladi. Ushbu konlar Antofagastaning mis ishlab chiqarishiga katta hissa qo'shadi va uning Chilidagi konchilik operatsiyalarining ajralmas qismini tashkil qiladi. Kompaniya barqaror konchilik amaliyotiga va atrof-muhitni muhofaza qilishga katta e'tibor beradi. Antofagasta resurslardan samarali foydalanish, suvni boshqarish va ta'sirni yumshatish choralarini amalga oshirish orqali atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirishga intiladi. Shuningdek, u jamiyatni rivojlantirish tashabbuslari bilan shug'ullanadi va o'zi faoliyat yuritayotgan hududlar farovonligini ta'minlash uchun mahalliy hamjamiyat bilan yaqindan hamkorlik qiladi. Antofagasta misdan tashqari boshqa foydali qazilmalarga, jumladan, oltin va

molibdenga ham qiziqish bildiradi. Ushbu diversifikatsiya kompaniyaga o'z tajribasidan foydalanish va bir nechta tovarlardan qiymat olish imkonini beradi. Antofagastaning mis ishlab chiqarishi global mis talabini qondirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi, chunki mis turli sohalarda, jumladan, qurilish, elektronika va qayta tiklanadigan energiyada qo'llaniladigan muhim metallidir. Kompaniyaning faoliyati global ta'minot zanjiriga hissa qo'shadi va iqtisodiy o'sish va rivojlanishni qo'llab-quvvatlaydi. Mas'uliyatli korporativ fuqaro sifatida Antofagasta o'zining tog'-kon sanoati yaqinidagi jamoalardagi ijtimoiy dasturlar, ta'lim, sog'liqni saqlash va infratuzilmaga sarmoya kiritadi. Kompaniya mahalliy jamoalar uchun barqaror imtiyozlar yaratish va hayot sifatini yaxshilashni maqsad qilgan. Antofagasta PLC - Britaniyaning ko'p millatli kon kompaniyasi bo'lib, asosiy e'tibor mis ishlab chiqarishga qaratilgan. Chilidagi faoliyati orqali kompaniya global mis sanoatida muhim o'yinchi hisoblanadi. Antofagastaning barqaror amaliyotlar, diversifikatsiya va jamoatchilik ishtirokiga sodiqligi uni mis va boshqa foydali qazilmalarni qazib olish va ishlab chiqarishda asosiy o'yinchi sifatida ko'rsatadi.

JIANGXI COPPER CORPORATION LIMITED (XITOIY)

Jiangxi Copper Corporation Limited Xitoyning yetakchi kon-metallurgiya kompaniyasi bo'lib, asosan misni qidirish, qazib olish, eritish va qayta ishlash bilan shug'ullanadi. Bosh qarorgohi Xitoyning Tszyansi provinsiyasi Nanchang shahrida joylashgan bo'lib, mamlakatdagi eng yirik mis ishlab chiqaruvchilardan biri hisoblanadi. 1979-yilda tashkil etilgan Jiangxi Copper global mis sanoatida asosiy o'yinchiga aylandi. Kompaniya Xitoyda bir nechta tog'-kon va qayta ishlash korxonalarini boshqaradi, asosiy e'tibor mis ishlab chiqarish va tegishli qo'shimcha mahsulotlarga qaratilgan. Jiangxi Misning qazib olish ishlari konning o'ziga xos xususiyatlariga qarab ochiq va er osti usullarini o'z ichiga oladi. Kompaniya butun Xitoy bo'ylab tog'-kon sanoati aktivlarining xilma-xil portfeliga ega, jumladan, Xitoyning eng yirik ochiq mis koni bo'lgan Dexing koni va katta mis va oltin zahiralari ega Yinshan konlari. Jiangxi Mis qazib olishdan tashqari, eritish va qayta ishlash operatsiyalarini integratsiyalashgan. Kompaniya Xitoyda ko'plab eritish va neftni qayta ishlash zavodlarini boshqaradi, u erda mis konsentratlarini qayta ishlaydi va tozalangan mis, mis katodlari va boshqa mis mahsulotlarini ishlab chiqaradi. Jiangxi Copperning eritish va qayta ishlash zavodlari samarali va ekologik jihatdan mas'uliyatli operatsiyalarni ta'minlash uchun ilg'or texnologiyalardan foydalanadi. Jiangxi Mis barqaror rivojlanish va atrof-muhitni muhofaza qilishga sodiqlidir. Kompaniya atrof-muhitni boshqarishning qat'iy amaliyotlarini amalga oshiradi va chiqindilarni kamaytirish, resurslarni tejash va uning ekologik izini minimallashtirish uchun texnologiyalarga sarmoya kiritadi. Shuningdek, u o'z faoliyati yaqinidagi jamoalarning farovonligini qo'llab-quvvatlash uchun jamiyatni rivojlantirish dasturlari va ijtimoiy tashabbuslar bilan shug'ullanadi. Misdan tashqari, Jiangxi Mis boshqa rangli metallar, jumladan, oltin, kumush va nodir metallarni ishlab chiqarish bilan shug'ullanadi. Kompaniyaning diversifikatsiyasi unga bir nechta tovarlardan qiymat olish va kengroq metall sanoatida o'z tajribasidan foydalanish imkonini beradi. Xitoyning eng yirik mis ishlab chiqaruvchilardan biri sifatida Jiangxi Mis ichki va jahon mis talabini qondirishda muhim rol o'ynaydi. Mis turli sohalarda, jumladan, qurilish, elektronika va transportda ishlatiladigan hal qiluvchi metallidir. Kompaniyaning ishlab chiqarishi ushbu tarmoqlarning ta'minot zanjiriga hissa qo'shadi va iqtisodiy o'sishni va infratuzilmani rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydi. Jiangxi Copper strategik investitsiyalar va hamkorliklar orqali o'zining global ishtirokini faol ravishda

kengaytirmoqda. Kompaniya turli mamlakatlarda, jumladan, Peru, Mo'g'uliston, Kongo Demokratik Respublikasida mis loyihalari va qo'shma korxonalarda manfaatlariga ega bo'lib, jahon mis bozoridagi o'z o'rnini yanada mustahkamlaydi. Jiangxi Copper Corporation Limited - mis ishlab chiqarishga yo'naltirilgan Xitoyning tog'-metallurgiya kompaniyasi. Keng ko'lamli qazib olish va qayta ishlash operatsiyalari, barqarorlikka sodiqlik va global kengaytirish sa'y-harakatlari bilan Jiangxi Mis mis va boshqa rangli metallarni qazib olish, eritish va qayta ishlashda muhim rol o'ynaydi.

FIRST QUANTUM MINERALS LTD. (KANADA)

First Quantum Minerals Ltd. Kanadada joylashgan tog'-kon va metallar kompaniyasi bo'lib, mis, nikel, oltin va boshqa oddiy metallarni qidirish, ishlab chiqish va ishlab chiqarish bilan shug'ullanadi. Kompaniyaning bosh qarorgohi Vankuverda, Britaniya Kolumbiyasi, Kanadada joylashgan. First Quantum Minerals bir necha mamlakatlarda, jumladan, Zambiya, Mavritaniya, Avstraliya, Finlyandiya, Ispaniya, Turkiya va Panamada joylashgan turli xil kon aktivlari portfeliga ega. Kompaniyaning asosiy yo'nalishi mis ishlab chiqarishga qaratilgan, ammo u o'z faoliyatining qo'shimcha mahsuloti sifatida boshqa metallarni ham ishlab chiqaradi. Birinchi kvant minerallarining asosiy aktivlaridan biri Zambiyada joylashgan Kansanshi konidir. Kansanshi Afrikadagi eng yirik mis konlaridan biri bo'lib, ochiq va yer osti qazib olish usullaridan foydalanadi. Konda katta mis zahiralar mavjud bo'lib, mis konsentratini ishlab chiqariladi, keyinchalik uni sotish uchun mis katodlariga qayta ishlanadi. Birinchi kvant minerallari uchun yana bir e'tiborga molik operatsiya Panamada joylashgan Kobre Panama konidir. Cobre Panama - keng ko'lamli mis loyihasi bo'lib, u ochiq kon, qayta ishlash korxonalari va tegishli infratuzilmani o'z ichiga oladi. Konda katta mis koniga ega va kompaniyaning mis ishlab chiqarishiga hissa qo'shadi. First Quantum Minerals mas'uliyatli konchilik amaliyotlari va barqaror rivojlanishga katta e'tibor beradi. Kompaniya resurslardan samarali foydalanish, chiqindilarni boshqarish va qazib olingan hududlarning meliorativ holatini yaxshilash orqali atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirishga intiladi. First Quantum Minerals, shuningdek, ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlash va uzoq muddatli foyda olish uchun mahalliy jamoalar bilan hamkorlik qiladi. Misdan tashqari, First Quantum Minerals qo'shimcha mahsulot sifatida nikel, oltin va boshqa metallarni ishlab chiqaradi. Kompaniya bir nechta tovarlardan qiymat olish va umumiy ishlab chiqarish va daromadni optimallashtirish uchun o'zining diversifikatsiyalangan operatsiyalaridan foydalanadi. Muhim mis ishlab chiqaruvchisi sifatida First Quantum Minerals global mis talabini qondirishga hissa qo'shadi. Mis turli sohalarda, jumladan, qurilish, elektronika va qayta tiklanadigan energiyada qo'llaniladigan muhim metallardir. Kompaniya faoliyati global ta'minot zanjirini qo'llab-quvvatlaydi va iqtisodiy o'sish va infratuzilmani rivojlantirishga hissa qo'shadi. First Quantum Minerals o'z faoliyatida kuchli sog'liq va xavfsizlik standartlarini saqlashga sodiqlik. Kompaniya o'z xodimlarining farovonligini birinchi o'ringa qo'yadi va xavfsiz ish muhitini ta'minlash uchun mustahkam xavfsizlik protokollarini amalga oshiradi. First Quantum Minerals Ltd Kanadaning tog'-kon va metall kompaniyasi bo'lib, asosiy e'tibor mis ishlab chiqarishga qaratilgan. Tog'-kon aktivlarining diversifikatsiyalangan portfeli va barqarorlikni ta'minlash majburiyati orqali kompaniya global tog'-kon sanoatida muhim rol o'ynaydi. First Quantum Minerals kompaniyasining faoliyati mis va boshqa metallarni yetkazib

berishga, iqtisodiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlashga va asosiy sanoat materiallariga bo'lgan talabni qondirishga yordam beradi.

Grupo México (Meksika)

Grupo México - Meksika konglomerati va Meksikadagi eng yirik tog'-kon kompaniyalaridan biri. Kompaniya turli sohalarda, jumladan tog'-kon sanoati, transport, infratuzilma va logistika bilan shug'ullanadi. Uning shtab-kvartirasi Mexiko shahrida joylashgan. Grupo México kompaniyasining asosiy yo'nalishi mis qazib olish va ishlab chiqarishga qaratilgan. Kompaniya Meksika, Peru va AQShda bir nechta konlarni boshqaradi. Uning asosiy faoliyati Meksikaning Sonora shtatida joylashgan Buenavista del Kobre konidir. Buenavista koni dunyodagi eng yirik ochiq mis konlaridan biri bo'lib, katta mis zahiralari bilan mashhur. Grupo México shuningdek, umumiy mis ishlab chiqarishga hissa qo'shadigan La Caridad va IMMSA majmualarini boshqaradi. Grupo México misdan tashqari boshqa foydali qazilmalar, jumladan, molibden, kumush, rux va qo'rg'oshin ishlab chiqarishda ham ishtirok etadi. Kompaniyaning turli xil tog'-kon aktivlari portfeli unga o'z tajribasidan foydalanish va bir nechta tovarlardan qiymat olish imkonini beradi. Grupo México konchilikdan tashqari, Meksikadagi eng yirik temir yo'l kompaniyasi Ferromexni boshqaradi. Temir yo'l tarmog'i Grupo México konchilik mahsulotlarini tashishda, shuningdek, boshqa tarmoqlar uchun transport xizmatlarini ko'rsatishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Grupo México transport bo'limiga Ferrosur va Intermodal México ham kiradi, bu esa logistika imkoniyatlarini yanada kengaytiradi. Grupo México xavfsizlik, atrof-muhitni muhofaza qilish va jamoatchilik ishtirokiga katta e'tibor beradi. Kompaniya o'z faoliyatida qat'iy xavfsizlik protokollarini amalga oshiradi va uning atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirish uchun texnologiyalar va amaliyotlarga sarmoya kiritadi. Grupo México, shuningdek, o'zi faoliyat yuritayotgan hududlarda ta'lim, sog'liqni saqlash va infratuzilma loyihalarini qo'llab-quvvatlab, jamiyatni rivojlantirish tashabbuslari bilan shug'ullanadi. Yirik mis ishlab chiqaruvchisi sifatida Grupo México global misga bo'lgan talabni qondirishga katta hissa qo'shadi. Mis turli sohalarda, jumladan, qurilish, elektronika va qayta tiklanadigan energiyada qo'llaniladigan muhim metallidir. Grupo México ishlab chiqarishi ichki va xalqaro miqyosda iqtisodiy o'sishni va infratuzilmani rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydi. Grupo México - tog'-kon sanoati, transport, infratuzilma va logistika sohaslarida turli operatsiyalarga ega bo'lgan Meksika konglomerati. Taniqli mis ishlab chiqaruvchi va kon kompaniyasi sifatida Grupo México global kon sanoatida muhim rol o'ynaydi. Kompaniyaning xavfsizlik, atrof-muhit uchun mas'uliyat va jamiyatni rivojlantirishga sodiqligi uni mis va boshqa foydali qazilmalarni qazib olish va ishlab chiqarishda asosiy o'yinchi sifatida ko'rsatadi.

Hudbay Minerals Inc. (Kanada)

Hudbay Minerals Inc. bosh qarorgohi Ontario shtatining Toronto shahrida joylashgan Kanada kon kompaniyasidir. Kompaniya asosan asosiy va qimmatbaho metallarni, jumladan, mis, oltin va ruxni qidirish, ishlab chiqish va ishlab chiqarish bilan shug'ullanadi. Hudbay Minerals Kanada, Peru va Qo'shma Shtatlardagi konlar va qayta ishlash korxonalarini boshqaradi. Hudbay Minerals kompaniyasining eng asosiy operatsiyasi Peruda joylashgan Konstansiya konidir. Konstansiya koni - mis konsentrati ishlab chiqaradigan keng ko'lamlı ochiq mis koni. Kompaniya, shuningdek, Kanadaning Manitoba shahrida rux va oltin konsentratlarini ishlab chiqaradigan Lalor koniga egalik qiladi va boshqaradi. Bundan tashqari, Hudbay Minerals kompaniyasi Manitobadagi 777 konida va Arizonadagi Rosemont loyihasida katta miqdordagi mis va boshqa foydali qazilmalar zaxiralari ega. Kompaniya mas'uliyatli konchilik amaliyotlari, atrof-muhitni muhofaza qilish va jamoatchilik bilan hamkorlikka katta e'tibor beradi. Hudbay Minerals barqaror amaliyotlar, melioratsiya va suvni boshqarish orqali atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirishga intiladi. Kompaniya, shuningdek, mahalliy hamjamiyat bilan faol hamkorlik qiladi, ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanish tashabbuslarini qo'llab-quvvatlaydi va ijobiy munosabatlarni rivojlantiradi. Hudbay Minerals konchilik operatsiyalaridan tashqari, yangi foydali qazilmalar konlarini ochish va o'zlashtirishga qaratilgan qidiruv loyihalariga ega. Kompaniya resurs bazasini kengaytirish va kelajakdagi potentsial qazib olish imkoniyatlarini aniqlash uchun qidiruv ishlariga sarmoya kiritadi. Hudbay Minerals jahon metallar bozorida faol ishtirok etib, turli sohalarga mis, oltin, rux va boshqa foydali qazilmalar yetkazib beradi. Mis, xususan, qurilish, elektronika va qayta tiklanadigan energiya texnologiyalarida qo'llaniladigan asosiy metallardir. Kompaniyaning ishlab chiqarishi iqtisodiy o'sishni va infratuzilmani rivojlantirishni qo'llab-quvvatlab, global ta'minot zanjiriga hissa qo'shadi. Hudbay Minerals o'z faoliyatida yuqori sog'liq va xavfsizlik standartlarini saqlashga sodiqdir. Kompaniya o'z xodimlari va pudratchilarning farovonligini birinchi o'ringa qo'yadi va mustahkam xavfsizlik protokollari va o'quv dasturlarini amalga oshiradi. Hudbay Minerals Inc Kanadaning tog'-kon kompaniyasi bo'lib, asosiy va qimmatbaho metallarni qidirish, rivojlantirish va ishlab chiqarishga qaratilgan. Hudbay Minerals o'zining turli xil tog'-kon aktivlari portfeli, mas'uliyatli amaliyotlarga sodiqligi va jamoatchilikni jalb qilish sa'y-harakatlari bilan mis, oltin, rux va boshqa foydali qazilmalarni qazib olish va ishlab chiqarishda muhim rol o'ynaydi. Tog'-kon va ishlab chiqarish jarayoniga sarmoya kiritish hamma uchun, ayniqsa chakana investorlar uchun mumkin emas. [Cryptal.global](#) Blockchain texnologiyasi, tog'-kon sanoati, mis ishlab chiqarish va tokenizatsiyani birlashtirib, barcha muammolarni hal qilishga qaratilgan.

XULOSA

Ushbu maqolada mis qazib olish bo'yicha dunyos sektorida yetakchilar sifatida paydo bo'lgan eng yaxshi 10 ta kompaniyalari ochib berildi. Bu kompaniyalar nafaqat yer qobig'idan mis qazib olish bo'yicha o'z jasoratini namoyish etibgina qolmay, balki texnologik taraqqiyot, barqarorlik tashabbuslari va jamiyat taraqqiyotiga ham hissa qo'shdilar. Ochiq konlardan tortib er osti operatsiyalarigacha bo'lgan bu mis kon gigantlari eng so'nggi texnologiyalar, samarali qazib olish usullari va mas'uliyatli ekologik amaliyotlarga katta sarmoya kiritdilar. Ularning sifat, xavfsizlik va barqaror konchilik amaliyotiga sodiqligi ularga sanoatda muhim mavqega ega bo'ldi va butun dunyo bo'ylab manfaatdor tomonlarning hayratiga sazovor bo'ldi. Ushbu

maqola davomida ushbu kompaniyalarni mis qazib olish sanoatining yuqori cho'qqisiga olib chiqqan asosiy omillarni o'rganildi. Biz ularning ishlab chiqarish quvvatlari, geografik joylashuvi, texnologik innovatsiyalari va atrof-muhit muammolari va bozor o'zgarishlari bilan bog'liq muammolarni hal qilish bo'yicha harakatlarini ko'rib chiqdik.

FOYDALANILGAN INTERNET SAYTLAR:

1. <https://copperwirescrap.com.uk>
2. <https://investingnews.com>
3. <https://copper.com>